

Den 16. januar 2024

Kommissorium for kystvandråd 2025-2027

Indledning

Med baggrund i erfaring fra de kystvandråd, der blev nedsat i regi af *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021* (Landbrugsaftalen) og på baggrund af de politiske målsætninger, der er fastlagt med *Akutupakke til forbedring af vandmiljøet af 8. maj 2024* (Akutupakke 1), samt i *Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024* fastlægger dette kommissorium rammerne for kystvandrådenes arbejde i 2025-2027.

Baggrund

Med Landbrugsaftalen blev der nedsat fire kystvandråd efter ansøgning i 2023. Et kystvandråd er et rådgivende partnerskab, der arbejder på tværs af et eller flere vandoplande i områder med et stort kvælstofindsatsbehov. Kystvandrådet består af op til 20 medlemmer fra interesseorganisationer og -foreninger i en ligelig fordelt repræsentation mellem grønne interesser og erhvervsinteresser, som har lokal tilknytning til kystvandoplandet, og derfor kan sikre inddragelse af lokal viden og forankring. Kystvandrådet forankres i en sekretariatskommune, der leder arbejdet og møderne i kystvandrådet. Med Akutupakke 1 blev der afsat finansiering til at nedsætte mindst 4 nye kystvandråd i 2025-2027, og at videreføre de fire kystvandråd, der var nedsat i 2023. Med *Aftale om implementering af et Grønt Danmark* blev der afsat midler til yderligere op til 10 nye kystvandråd i 2025-2027. Der er således samlet afsat midler til op til 18 kystvandråd.

Formål og opgaver

De nye kystvandråds organisering og procesplan for gennemførelse af arbejdet sker efter samme kriterier som de tidligere kystvandråd. Kystvandrådenes væsentligste opgave er via lokalt funderede analyser med brug af anerkendte faglige rådgivere at identificere de bedste veje til at opnå målopfyldelse som defineret i EU's Vandrammedirektiv i områder med et stort kvælstofindsatsbehov, og hvor der derfor er en særlig udfordring i at nå målet. Kystvandrådene kan spille en central rådgivende rolle i at sikre lokal forankring af omlægningsplanerne, som de lokale trepartar har ansvaret for at udarbejde i 2025 og derefter løbende opdatere. Det kan ske ved at gennemføre lokale analyser og på den baggrund foreslå nye tiltag og virkemidler på baggrund af forsøgsprojekter, og hertil bidrage med forslag til konkrete projekter. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kvalitetssikrer jf. tidsplanen kystvandrådenes forslag til indsatser med tilhørende analyser, der afleveres maj 2026, således at de i relevant omfang kan indgå i forslag til Vandområdeplanerne 2027-2032. I de områder, hvor der nedsættes kystvandråd, vil disse således parallelt med de lokale treparters arbejde kunne efterprøve konkrete forhold i områdets vandområdeplan og på den måde bidrage til arbejdet.

Kystvandrådenes opgaver er:

- At gennemføre lokalt forankrede analyser med henblik på at afdække, om der kan identificeres potentielle virkemidler og supplerende indsatser til at opnå målopfyldelse, som defineret i EU's vandrammedirektiv.
- At efterprøve konkrete forhold i vidensgrundlag for vandplaner lokalt.

- At afprøve konkrete nye og alternative veje og metoder gennem forsøgsprojekter.
- At bidrage til at skabe en fælles forståelse for de lokale udfordringer i kystvandet og dermed forankre ansvar og generere ejerskab i lokalsamfundet.
- At arbejde for at sikre realisering af de nødvendige indsatser i den efterfølgende implementeringsfase.
- At identificere potentielle virkemidler og supplerende indsatser, som fx muslinger, udplantning af ålegræs og biogene rev.

Tidsramme

Kystvandrådene nedsættes efter ansøgning og arbejder i perioden foråret 2025 til ultimo 2027. Centrale milepæle for kystvandrådene er:

- Frem til udgangen af 2025 at bidrage med lokalt forankrede analyser og rådgivning til de lokale treparters arbejde med omlægningsplanen.
- Frem mod genbesøget af kvælstofindsatsen i sommeren 2026 at bidrage med forslag til virkemidler med tilhørende analyser for det opland, kystvandrådet er nedsat i, således at arbejdet kan indgå i forslag til Vandområdeplanerne 2027-2032. Frist herfor er maj 2026.
- Frem mod udgangen af 2027 kan kystvandrådet bidrage med analyser, og forsøgsprojekter, samt bidrage til at sikre effektiv implementering af arealomlægning og evt. nye virkemidler.

Herudover vil kystvandrådene løbende fungere som rådgivere og videnressourcer for de lokale treparters.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) understøtter kystvandrådene og har ansvaret for at bistå og følge med i arbejdet ved nedsættelse af en styregruppe ledet af SGAV og med deltagelse af KL og kystvandrådernes sekretariatskommuner. SGAV udarbejder en grundpakke, som kystvandrådene kan tage udgangspunkt i, og står så vidt muligt til rådighed med evt. faglig bistand. SGAV bidrager endvidere med en tværgående opsamling af alle kystvandrådernes arbejder og konkrete forslag til indsatser i form af en afsluttende rapport. Kystvandrådene får udkast til opsamling i høring Endvidere kvalitets-sikrer SGAV kystvandrådernes forslag til indsatser med tilhørende analyser, der afleveres maj 2026, således at de i relevant omfang kan indgå i forslag til Vandområdeplanerne 2027-2032.

Åbning af ansøgningsrunde i 2025

Primo 2025 åbnes for ansøgning om at komme i betragtning som kystvandråd i 2025-2027, således at kystvandrådene nedsættes i første kvartal 2025. Der vil kunne søges midler til sekretariatsdrift og forsøgsprojekter. Det er kommunerne, som på baggrund af et partnerskab med lokale repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer kan ansøge om at nedsætte et kystvandråd. Ansøgningsmateriale og vejledning bliver tilgængeligt på SGAVs hjemmeside. Rammer for kystvandrådernes opgaver følger det til enhver tid gældende lovgrundlag.

Økonomi

Der er *jf. tabel 1* i alt afsat 117,5 mio. kr. til op til 18 kystvandråd i 2025-2027.

Tabel 1
Samlet udmøntning af midler til kystvandråd

Mio. kr., 2025-PL	2025	2026	2027	I alt 2025-2027
Tilskud til Kystvandråd, der fore- slås fordelt i tre puljer ¹	51,6	25,5	26,5	103,6
<i>Eksisterende kystvandråd²</i>	<i>4,0</i>	<i>4,0</i>	<i>4,0</i>	<i>12,0</i>
<i>Nye kystvandråd²</i>	<i>41,7</i>	<i>14,2</i>	<i>14,2</i>	<i>70,1</i>
<i>Pulje til forsøgsprojekter²</i>	<i>5,0</i>	<i>7,0</i>	<i>8,0</i>	<i>20,0</i>
<i>Tilskudsadministration i SGAV</i>	<i>0,9</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>1,5</i>
Faglig understøttelse og opsam- ling af arbejdet i SGAV	4,7	4,6	4,6	13,9
Total	56,3	30,1	31,1	117,5

Anm.:¹Finansloven for 2025, jf. *Aftale om akutpakke til forbedring af vandmiljøet* af 8. maj 2024 og *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* af 18. november 2024.

²Evt. overskydende midler ifm. undersøgning af en pulje i det pågældende år kan fordeles til de øvrige puljer inden for samme år og aftalekredsene orienteres herom.

Kilde: Ministeriet for Grøn Trepert.